

Okręgowa Rada Adwokacka
w Warszawie

wpływ dnia... 2024-05-21
Ldz
Warszawa dnia 21 maja 2024 r.

**Wniosek w przedmiocie podjęcia uchwały w sprawie zmiany Regulaminu przyjętego
Uchwałą Nr 140/2023 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 grudnia 2023 r. –
Regulamin wykonywania zawodu adwokata**

Niniejszym przedstawiam projekt uchwały w sprawie zmiany Regulaminu przyjętego Uchwałą Nr 140/2023 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 grudnia 2023 r. – Regulamin wykonywania zawodu adwokata i wnoszę o poddanie go pod głosowanie w trakcie Zgromadzeniu Izby Adwokackiej w Warszawie, które zostało zaplanowane na 25 maja 2024 r.

Adwokat niewykonyjący zawodu
dr Maciej Delijewski

Maciej Delijewski

Załącznik:

Projekt uchwały Nr... w sprawie zmiany Regulaminu przyjętego Uchwałą Nr 140/2023 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 grudnia 2023 r. – Regulamin wykonywania zawodu adwokata, wraz z uzasadnieniem.

6604/24

Projekt uchwały Nr...
w sprawie zmiany Regulaminu przyjętego Uchwałą Nr 140/2023
Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 grudnia 2023 r. –
Regulamin wykonywania zawodu adwokata

UCHWAŁA

Zgromadzenie Izby Adwokackiej w Warszawie:

- I. Zobowiązuje Okręgową Radę Adwokacką w Warszawie do przedstawienia i poparcia przed Naczelną Radą Adwokacką propozycji zmian w zakresie §2 ust. 4 Uchwały NR 140/2023 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 grudnia 2023 r. – Regulamin wykonywania zawodu adwokata (dalej: Regulamin);
- II. Celem zmian w zakresie §2 ust. 4 Regulaminu wykonywania zawodu adwokata, jest:
 - a) dostosowanie brzmienia §2 ust. 4 Regulaminu do §1 – Postanowienia ogólne, gdzie ust. 5 pkt 6) stanowi, że adwokat to osoba wpisana na listę adwokatów, zarówno wykonująca, jak też niewykonywająca zawodu;
 - b) wyeliminowanie niespójności, jaka zachodzi na tle §2 ust. 4 w zw. z §1 ust. 5 pkt 6 Regulaminu, a przejawiającej się we wprowadzeniu w §2 ust. 4 Regulaminu odrębnej nomenklatury „adwokat niewykonywający zawodu” względem jedynej i precyzyjnie wskazanej w §1 ust. 5 pkt 6 Regulaminu;
 - c) wyeliminowanie niezgodności §2 ust. 4 Regulaminu z ustawą z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2022 r., poz. 1184 tj.), która to ustawa nie posługuje się terminem „adwokat niewykonywający zawodu” w znaczeniu tytułu zawodowego, a jedynie traktuje go jako opis czasownikowy;
 - d) umożliwienie posługiwania się tytułem zawodowym „adwokat” adwokatom wpisanym na listę adwokatów niewykonywających zawodu w okolicznościach, które nie budzą wątpliwości, że nie chodzi o oznaczenie działalności zawodowej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej wykonywanej w formach, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2022 r., poz. 1184 tj.); w szczególności zaś dopuszczenie do posługiwania się tytułem zawodowym „adwokat” w działalności związanej z kształtowaniem świadomości prawnej, a także w działalności publicznej, społecznej lub kulturalnej (§2 ust. 3 Regulaminu);

e) doprowadzenie do sytuacji, w której adwokaci wpisani na listę adwokatów niewykonujących zawodu będą mogli realnie wywiązywać się z zasad uczciwości i rzetelności względem samorządu adwokackiego poprzez używanie tytułu zgodnego z nabytymi uprawnieniami, eliminując tym samym potrzebę posługiwania się tytułem „adwokat niewykonujący zawodu”, gdzie posługiwanie się nim nastęrcza poważnych wątpliwości, motywujących do szukania alternatyw dla tego tytułu i podważających uzyskane, a także często wykorzystywane wcześniej kompetencje profesjonalne;

III. Propozycja modyfikacji w zakresie wskazanym w pkt I oraz II niniejszej uchwały mogłaby uzyskać poniższe brzmienie:

Adwokat wpisany na listę adwokatów niewykonujących zawodu może posługiwać się tytułem zawodowym „adwokat” w działalności związanej z kształtowaniem świadomości prawnej, a także w działalności publicznej, społecznej lub kulturalnej.

Posługiwanie się tytułem zawodowym „adwokat” przez adwokata wpisanego na listę adwokatów niewykonujących zawodu, jest dopuszczalne także w okolicznościach, gdy tytuł adwokata dotyczy uzyskanych kwalifikacji zawodowych i nie wiąże się z działalnością zawodową polegającą na świadczeniu pomocy prawnej wykonywanej w formach, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze.

lub inne, które równoznacznie osiąga cele niniejszej uchwały.

IV. Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie zostaje zobowiązana do przedstawienia i popierania propozycji modyfikacji w zakresie i brzmieniu wskazanym niniejszą uchwałą (modyfikacja §2 ust. 4 Regulaminu; pkt III Uchwały) a także w zależności od okoliczności do zaproponowania brzmienia §2 ust. 4 Regulaminu w innej formie, umożliwiającej jednak adwokatom wpisanym na listę adwokatów niewykonujących zawodu, posługiwanie się tytułem zawodowym „adwokat”.

V. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie.

Adwokat niewykonujący zawodu
dr Maciej Delijewski

Maciej Delijewski

Załącznik:

- uzasadnienie projektu uchwały

Uzasadnienie projektu uchwały

Przedstawiona treść uchwały stanowi wyraz troski o spójność adwokatury zorganizowanej na zasadach samorządu zawodowego (art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2022 r., poz. 1184 tj., dalej: ustawa) i stanowiącą ogół adwokatów i aplikantów adwokackich (art. 2 ustawy). Ma zaś na celu, przywrócenie możliwości posługiwania się tytułem „adwokat” w określonych okolicznościach przez tych adwokatów, którzy nie wykonują zawodu, a co zostało wykluczone Uchwałą nr 140/2023 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 grudnia 2023 r. – Regulamin wykonywania zawodu adwokata (dalej: Regulamin).

Posługiwanie się tytułem zawodowym „adwokat” to przywilej wynikający z uzyskanych uprawnień, w toku długiego i profesjonalnego toku nauki, odbywanej aplikacji oraz praktyki związanej między innymi z wykonywaniem wymagającej wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego (...); wykonywaniem wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych z tworzeniem projektów ustaw, rozporządzeń lub aktów prawa miejscowego, zatrudnieniem w Trybunale Konstytucyjnym lub międzynarodowym (art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. b, c, d – ustawy) itd. Powyższe wskazanie ma charakter jedynie przykładowy, nie wyczerpujący i świadczy o tym, że adwokatura składa się z osób, które tworzą ją z różnym doświadczeniem, opierając się na zasadzie profesjonalizmu wiedzy lub praktyki.

Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2022 r., poz. 1184 tj.) nie kategoryzuje pod względem możliwości utożsamiania się z adwokaturą, a zatem i przynależnym jej tytułem „adwokat” osób, które zawód wykonują albo tymczasowo, czy też w dłuższej perspektywie decydują się na jego niewykonywanie. Rozróżnia jedynie formy w jakich zawód adwokata można wykonywać (art. 4a ust. 1 ustawy), a także okoliczności, które to uniemożliwiają (art. 4b ust. 1 ustawy). Tytuł „adwokat”, podlegając zaś ochronie prawnej (art. 1 ust. 4 ustawy) jest czymś, co jednocześnie utożsamia daną osobę z tworzeniem adwokatury jako ogółu adwokatów i aplikantów adwokackich (art. 2 ustawy), będąc skutkiem spełnienia wszystkich koniecznych przesłanek uzyskania wpisu na listę adwokatów. Możliwość posługiwania się tytułem „adwokat” nie podlega na tym gruncie żadnej limitacji.

Pojęcie „adwokat niewykonyjący zawodu” nie jest rozumiane jednoznacznie w relacjach społeczno-zawodowych i różnicowanie w porównaniu z tytułem zawodowym „adwokat” powoduje liczne nieporozumienia i w efekcie obniża rangę zawodu. W licznych przypadkach niewykonywanie zawodu adwokata jest zjawiskiem przejściowym spowodowanym w znacznej mierze okolicznością wyłączającą adwokatów z możliwości zawierania umów o pracę.

Przywrócenie możliwości posługiwania się tytułem „adwokat” przez osoby niewykonyjące zawodu jest bardzo istotne zarówno dla utrzymania tożsamości samorządu adwokackiego, jak i możliwości pozostawania w zgodzie adwokatów niewykonyjących zawodu z ustawą

oraz Regulaminem, a także wszystkimi innym aktami o charakterze normatywnym, które wskazują obowiązki i prawa jakie wynikają z przynależności do adwokatury.

Obecnie, adwokaci niewykonujący zawodu, poprzez konieczność posługiwania się tytułem „adwokat niewykonujący zawodu”, często zmuszeni są do pominięcia w ogóle swojej przynależności do samorządu adwokackiego np. przy publikacji artykułów naukowych, udziału w konferencjach, projektach naukowych, sympozjach, gdzie profil wykształcenia stanowi oczekiwany względem danej osoby (przez redaktorów czasopism i organizatorów wydarzeń naukowych, społecznych, kulturalnych itd.) wyraz ukazania jego profesjonalnego podejścia, sylwetki, doświadczenia, wiedzy itd. Z drugiej zaś strony, opisana sytuacja prowokuje do korzystania z nieuczciwej praktyki pomijania tytułatury wynikające z Regulaminu i próby zastępowania jej innymi formami opisowymi.

Chęć pozostania w zgodzie z regulacją Regulaminu, nakazuje korzystanie z wpiętej wymienionej wyżej formy, a więc unikania posługiwania się tytułem w ogóle, a to głównie z tego powodu, że jest on nazbyt złożony, a jego stosowanie budzi zdziwienie odbiorców „skomplikowaną” i pozbawianą wystarczającej powagi formułą „adwokat niewykonujący zawodu”, co niekorzystnie wpływa na adwokaturę, wskazując na istniejący w niej widoczny podział na różne kategorie adwokatów. Warto tym samym jeszcze raz podkreślić, że uczciwość względem przepisów ustawy – *Prawo o adwokaturze*, postanowień *Regulaminu wykonywania zawodu adwokata*, a wreszcie normami *Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej)*, względem posługiwania się jedynie tytułem „adwokat niewykonujący zawodu”, tj. bez wyjątków (które przewidziano jednak bardzo wyraźnie dla adwokatów, którzy zawód wykonują, ale tytułem posługiwać się mogą również w okolicznościach takich jak: działalność związana z kształtowaniem świadomości prawnej; działalności publicznej; społecznej lub kulturalnej”, powoduje, że adwokaci wpisani na listę adwokatów niewykonujących zawodu, pozbawieni są de facto możliwości utożsamiania się z korporacją stanowiącą z założenia spójną całość.

Posługiwanie się tytułem „adwokat niewykonujący zawodu”, kojarzy się wreszcie pejoratywnie i w odbiorze społecznym może być utożsamiane z podleganiem odpowiedzialności dyscyplinarnej albo wobec którego toczy się postępowanie.

Przyjęcie przedstawionej uchwały, a w jej następstwie podjęcie kroków zmierzających do wprowadzenia zmiany w Regulaminie przez Naczelną Radę Adwokacką, niewątpliwie przyczyni się do przywrócenia etosu wzajemnego szacunku wewnątrz adwokatury, który od zawsze stanowił jej podstawę i filar w przekazywaniu innym podstawowych wartości związanych ze stosowaniem prawa. Wprowadzenie zmian, nie likwiduje w żadnym stopniu podziału na adwokatów, którzy wykonują zawód i tych adwokatów, którzy go nie wykonują. Podział ten ze swej istoty istnieje ze względu na obowiązujące ramy prawne, które wynikają z ustawy – *Prawo o adwokaturze* (Dz.U. z 2022 r., poz. 1184 tj.) i służy jej wykonywaniu. Stanowi de facto o możliwości angażowania się w określone działania, które można podejmować często dopiero po zadeklarowaniu, czy zawód się wykonuje, czy też nie.

Należy wyraźnie zauważyć, że powstawanie obaw o to, że osoby wpisane na listę adwokatów niewykonujących zawodu, będą utożsamiały się z pełnieniem określonych funkcji w związku ze świadczeniem pomocy prawnej wykonywanej w formach, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2022 r., poz. 1184 tj.), nie powinno być rozwiązane poprzez zakaz posługiwania się tytułem „adwokat”. Jest to bowiem materia odrębna, która w pierwszej kolejności musi być wiązana z zasadą uczciwości i odpowiedzialności jaka wynika z bycia adwokatem i która jest przez niego deklarowana w momencie procedury uzyskiwania wpisu na listę, a także poprzez kluczową w tej sferze nienaganną postawę. Po wtóre, nie można pominąć roli, jaką pełni Krajowy Rejestr Adwokatów, w którym każda osoba może wyszukać adwokata między innymi w celu potwierdzenia, czy wykonuje on zawód, czy też nie. Jest to narzędzie profesjonalne, które dostarcza transparentnej wiedzy każdemu, kto chce ją uzyskać i nie wymaga podejmowania żadnych dodatkowych czynności formalnych.

Mając powyższe na uwadze, wprowadzenie modyfikacji w brzmieniu Regulaminu tj. w §2 ust. 4 lub dokonanie innych zmian, służących wskazanemu celowi, jest w pełni uzasadnione i potrzebne, a wynika z konsultacji przeprowadzonej z pozostałymi adwokatami, którzy nie wykonują zawodu.

Adwokat niewykonujący zawodu
dr Maciej Delijewski

